

W Programie Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2016-2020 przewidziano kontynuację większości dotychczasowych zadań i jednocześnie zaplanowano realizację nowych zadań wynikających z konieczności wdrożenia do polskiego systemu monitoringu nowych wymagań unijnych. Wiele uwagi zostanie poświęcone monitoringowi wód, w szczególności w zakresie wdrażania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/39/UE z dnia 12 sierpnia 2013 r. zmieniającej dyrektywy 2000/60/WE i 2008/105/WE w zakresie substancji priorytetowych w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. UE L 226 z 24.08.2013, str.1). Ważnym zadaniem będzie również wdrożenie wspomaganie systemu rocznych ocen jakości powietrza metodami modelowania matematycznego.

Zasadniczym elementem nowego programu PMŚ są zadania związane z zapewnieniem wysokiej jakości wyników pomiarów i ocen w odniesieniu do wszystkich zadań realizowanych w ramach PMŚ.

W oparciu o ww. „Program ...” oraz otrzymane z GIOŚ „Wytyczne do opracowania wojewódzkich programów Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2016-2020” opracowany został „Program Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2016-2020”.

1. Definicja, cele i zadania Państwowego Monitoringu Środowiska

Państwowy Monitoring Środowiska utworzony został na mocy *ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska* z dnia 20 lipca 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 686 z późniejszymi zmianami) jako zadanie Inspekcji Ochrony Środowiska polegające na organizowaniu i koordynowaniu Państwowego Monitoringu Środowiska, prowadzeniu badań jakości środowiska, obserwacji i oceny jego stanu oraz zachodzących w nim zmian (art. 2. ust. 1. punkt 8). Państwowy Monitoring Środowiska oraz rozpowszechnianie informacji o środowisku określone zostały w rozdziale 2 działu IV ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska* (POŚ) (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 z późn. zm.). Zgodnie z art. 25 ust. 2 i 3 cytowanej ustawy, Państwowy Monitoring Środowiska stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku.

Celem Państwowego Monitoringu Środowiska jest zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska także wspomaganie działań na rzecz ochrony środowiska poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o:

- jakości elementów przyrodniczych, dotrzymany standardów jakości środowiska lub innych poziomów określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów lub innych wymagań,
- występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych, przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo-skutkowych występujących pomiędzy emisjami i stanem elementów przyrodniczych.

Państwowy Monitoring Środowiska zapewnia dane podlegające udostępnianiu w myśl przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, z późn. zm.), regulujących sprawy swobodnego dostępu do informacji o środowisku.

Podstawowym zadaniem Państwowego Monitoringu Środowiska jest systematyczne prowadzenie badań i dostarczanie informacji w zakresie jakości powietrza, wód śródlądowych powierzchniowych i podziemnych, jakości gleby i ziemi, hałasu, pól elektromagnetycznych, promieniowania jonizującego, stanu zasobów środowiska, w tym lasów, rodzajów i ilości substancji lub energii wprowadzanych do powietrza, wód, gleby i ziemi oraz wytwarzania i gospodarowania odpadami. Uzyskane informacje stanowią podstawę do oceny skuteczności aktualnej polityki ekologicznej kraju oraz przesłankę do kształtowania jej założeń na przyszłość.

Państwowy Monitoring Środowiska jest źródłem informacji o środowisku będących wynikiem pomiarów i ocen jego stanu jak i analizą wpływu różnych czynników, w tym presji będących wynikiem działalności człowieka.

Państwowy monitoring środowiska województwa łódzkiego będzie:

- systematycznie dostarczać administracji rządowej i samorządowej informacje o aktualnym stanie i stopniu zanieczyszczenia poszczególnych komponentów środowiska,
- informować o źródłach wprowadzanych do środowiska substancji lub energii,
- stanowić podstawę do formułowania programów ochrony środowiska oraz do oceny skuteczności realizacji tych programów, a w szczególności racjonalizacji gospodarowania środkami finansowymi przeznaczanymi na gospodarkę wodną województwa,
- umożliwiać identyfikację obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska,

- dostarczać informacje dla potrzeb opracowywania planów zagospodarowania przestrzennego, wykonywania ocen oddziaływania na środowisko oraz prac studialnych i prognostycznych,
- określać wpływ źródeł zanieczyszczenia na jakość środowiska,
- dostarczać informacje o przewidywanych skutkach użytkowania środowiska, lokalizacji potencjalnych zagrożeń,
- informować społeczeństwo o zagrożeniach ekologicznych.

Realizacja zadań określonych w Programie Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Łódzkiego w pełnym zakresie uzależniona będzie od dostępności środków finansowych przeznaczonych na to zadanie zarówno z budżetu jak i z funduszy celowych, w tym z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

Informacje wytworzone w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Łódzkiego, dotyczące poszczególnych komponentów środowiska dostarczą materiału statystycznego do realizacji cyklu opracowań tematycznych, aktualizacji strony internetowej WIOŚ a także kolejnego wydania raportu o stanie środowiska w województwie łódzkim.

2. Struktura Państwowego Monitoringu Środowiska

Państwowy Monitoring Środowiska jest źródłem informacji o środowisku będących wynikiem pomiarów i ocen jego stanu jak i analizą wpływu różnych czynników, w tym presji będących głównie wynikiem działalności człowieka. W oparciu o wytworzone i zgromadzone dane o stanie środowiska wykonywane będą oceny poszczególnych komponentów jak i zintegrowane oceny i prognozy stanu środowiska, analizy przyczynowo-skutkowe wiążące istniejący stan środowiska z czynnikami kształtującymi ten stan i mającymi swoje źródło w społeczno-gospodarczej działalności człowieka. Oceny te będą także uwzględniać ocenę skuteczności podejmowanych działań naprawczych i zapobiegawczych.

Działalność Państwowego Monitoringu Środowiska z mocy art. 24 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 686, z późn. zm.) koordynują organy Inspekcji Ochrony Środowiska.

Na poziomie krajowym zadania PMŚ wykonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska, który jest również koordynatorem działań prowadzonych dla potrzeb Państwowego Monitoringu Środowiska.